

Bon-BOM

2019. március | A Bolyai Önképző Műhely lapja | 8. évfolyam, 6. szám

BOMandala
3. oldal

Liliom
8. oldal

A kulcs
6. oldal

Oliver Mtukudziról
10. oldal

Felhívás

A Bolyai Önképző Műhely tagjainak immáron hatodik alkalommal hirdetjük meg a gyalogos szemináriumot, amely ezúttal *Fogaskerekek* elnevezéssel kerül megrendezésre. Az idei címmel hangsúlyozni kívánjuk a konferencia multidiszciplináris jellegét, a különböző témák és területek összekapcsolódására utalva.

A konferencia alapfilozófiája, hogy a témák ismertetése során a megfelelő szakmai igényesség mellett az „utcaról betévedt ember” számára is élvezetes előadást nyújtunk. Emellett az, hogy jobban megismerkedjünk egymás szakmai terültével, kutatási témájával, érdeklődési körével.

A konferencia időpontja: 2019. április 13. (szombat) 9:00–19:00

A jelentkezéshez (mindhárom évfolyamból és az alumniból) küldjétek el a jelentkezési lapot a gyalogos.szeminarium@gmail.com e-mail címre **2019. március 10-ig**.

Az előadások időtartama **maximum 15 perc**, amely során PowerPointtal, Prezivel és más segédanyaggal (kép, szobor, könyv, tervrajz, makett) kiegészítve oszthatjátok meg önálló gondolataitokat az adott témáról (jelentős tudományos áttörések bemutatása természetesen nem elvárás). Az előadást követően **5 perc vita** áll rendelkezésre a hallgatóságban felmerült kérdések megválaszolására, illetve a további hozzászólásokra.

A konferencián elhangzott előadásokat az eddigiekhez hasonlóan szerkesztett változatban is közreadjuk, ezért arra kérünk minden jelentkezőt, hogy nyár végéig (azaz **2019. augusztus 31-ig**) elektronikus formában küldje el a kötetbe szánt tanulmányát az irodalomjegyzékkel együtt. A kötet ISBN számmal ellátott, ezért hivatalos publikációnak számít.

A konferenciát követően egy szerény állófogadásra hívjuk meg előadóinkat és vendégeinket.

BOMandala

Indulás a Magba a Napért! Ez is lehetne a hívószava minden BOM-os tábornak és találkozóznak, amikor egy dióhéjba összegyűlünk mi, a legkülönbözőbb és leghasonlóbb emberek, nehogy „vak dióként dióba zárva lenni”¹ úgy megundorodjunk, mint Babits. A mi törésünk maga a BOM diója, a dió maga a törés, amelyben a szellemi sokasodáson kívül sokféle élményt megtapasztalhatunk. E felezőtáborunk témája, az önismeret hozzájárult ahhoz, hogy tovább vizsgáljam ezt, az önképző kör által (számomra) eleve

adott metaforát. Az önismeret, mint olyan, már maga eleve egy „törés”, csakúgy, mint lehetőségeink felismerése a látszólag semmiből (lásd a fényes repedést az alvilágban, a vállalkozói életben). Törés, de nem a rossz értelemben, hanem egy plusz szem, amivel magunkra is ráláthatunk. Egy prizma szem. Amit csak el tudunk és el akarunk képzelni. Lehetsz benne fény és szín.

Kíváncszott, hogy a táborban elhangzottakat és közösségünk jellegét egyetlen szimbólummal jellemezzem. Az egy kérdéskör köré csoportosuló és ezáltal mégis rendkívül szerteágazó témát „egy közös dióba akartam zárni”,

¹ BABITS Mihály, *A lírikus epilógja*, In: *Babits Mihály összegyűjtött versei*, Osiris, Bp., 2007.

Impresszum

Szerkeszti: Herbst Rebeka

Munkatársak: Blankó Miklós, Kovács T. Klaudia, Márta Renátó,
Petovári Anna

Korrektor: Illyés András, Kovács T. Klaudia

Tördelő: Telek Zsuzsa

A borítón látható kép a www.unsplash.com oldalról származik.

Szerkesztőség: 1148 Budapest, Örs vezér tér 11. fszt. 1.

E-mail: bom@e-nyelv.hu

Honlap (korábbi számokkal): www.bolyaimuhely.hu

Alapítva 2011-ben.

A Bon-BOM című lapot a Médiahatóság 2012 októberében
nyilvántartásba vette.

Megjelenik 2019-ben a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával.

amelynek esszenciáját mindenki úgy szabadítja ki, ahogyan akarja: az önismeret különböző kérdéseit, a szerzetesi lét teljességét, a szubjektum eredetiségét és a közösségi lét erejét. Annak az elismerését, hogy annak ellenére, hogy ezerfelé szakadunk mindennapjaink során, van energiánk „egymáshoz tartozni” a BOM dimenziójában. Ehhez is

Törje fel az olvasó a 2019-es felezőtábor képi metaforáját:

Rend, teljesség, közösség – A BOM-mandala

önismeret kell. Aztán találtam valamit, már rögtön az elején, Szász Domonkos tanár úr előadásán, amikor világossá vált, hogy a hiperbolikus geometriával és a fraktálokkal tulajdonképpen bármit ki lehet fejezni. A középkör embere a Napig ért katedrálisaival, és rózsablakain keresztül becsorgatta fényét, hogy tisztulást hozzon a zűrzavarba.

Ma nap nap után futunk. Az égitest után, amely lenyugszik, majd felkel. Nem is tudjuk, de ilyenkor egy mandalát kergetünk, szeretnénk olykor megállítani, s képesek is vagyunk rá, ha elkap a pillanat heve, de futás közben csak kiégünk: így nem tudunk eggyé válni semmivel. Ilyenkor a munkánk, a feladataink, a gyermekeink után futunk. Mint bolygó részecskék, keringünk szerepköreinkben, sodródunk egymás mellett, ütközünk. Ekkor mosolygunk, támadunk vagy közönyösek vagyunk. Ritkák a pillanatok, mikor a robotmozgás robusztus súlya leszakad rólunk, s élünk az élet teljességében. Vágyjuk az időt, majd a pokolba kívánjuk. Pokolba a relativitással! Vágyjuk a teljeset, a kávét tejesen, vagy tej nélkül, de teljesen egy fáradt reggelen, csakúgy, mint az érzelmeket. Merengünk a kávékavaráson és minden egyéb kavargáson, főleg a hópelyhekén, elsüllyednénk bennük, dehát a kávé a csészében, a hópelyhek nem bírják hevünk. S az egyéb zűrzavarok elől menekülve úgy nézünk az

út menti csatornákra, mint Aliz a farkokra, amelybe beleugrott...

A kusza mozgás kiábrándító. Rész vagy, de nem tartozol sehová. Ilyen a mindennapok hektikussága. Az egyenletes, ritmikus, szimmetrikus mozgások hipnotizálnak: minden érzékszerveddel megéled és a mennyekig magasztalt flow-élménybe kerülsz. „Az öröklét nem az időben rejlik, hanem az összhang állapotában.”² Azt hisszük, egyediek vagyunk, pedig csak szembefordított tükrök, a mémek hordozói. Sóhajtunk: „bárcsak többet kaphatnánk az öröklétből!” Pedig magunknak teremtjük. Vagy terem nekünk, csak észre kell vennünk. A mandalák (fraktálok) a teljességet megtestesítő szimbólumrendszerek mind ezt hivatottak segíteni: magunk is előállíthatjuk őket, hiszen mint láthatjuk, az alkotásnak, a cselekvésnek teremtő ereje van: azt teremtünk, amit mi akarunk. De megtaláljuk őket a mindennapokban is. A körkörös felszálló füst, a kagylók, a fák égvyűrii, virágok, hópelyhek, tengeri kagylók, a bolygók és a naprendszer, mind ilyen szimbólumrendszerek. Hamvas Béla szavaival élve: „A mandala a világ képének rajza, amelyben azonban benne rejtőzik a lét értelme is. A mandala olyan képrejtvény, amelynek értelmi megoldása, illetve az anyagi

természetben élő ember értelme számára hozzáférhető jelentése nincs. A mandala csak a transzcendens intellektus számára érthető. Rendesen kör alakba rajzolt néhány ábra: élő alak képe vagy geometriai figura, betű, szám, szimbolikus forma, állat-, növény vagy virágkép, rózsza, lótusz, Kínában krizantém, Mexikóban dália.” (S Magyarországon a tulipán.) Mind azt hivatott sugallni: „Minden Egy. A dolgok csak abban különböznek, hogy létük minősége, létük módja, a létben elfoglalt helyük más. Ez az, amiben egymástól eltérnek. És mindaz, ami a világegyetemben él és van, szükségképpen egybetartozik és a nagy egésszel kapcsolatban áll. Az embernek megszámlálhatatlan tette, jelre, jelképre, médiumra van szüksége, hogy az Egyhez vissza tudjon térni, hogy át tudja érezni azt a veszteséget, amit az Egytől való távolsága miatt el kell szenvednie: ezért a Teremtő az embernek az erők sokaságát adta.”³

A mandalák színei, formarendszere külön-külön is, de egészében is sokrétű jelentéstartalommal bírnak. Gyógyító hatásúak. Segítenek megtalálni a tudatosság egységét, harmóniába hozzák a legmagasabb belső tudatszinteket, a szeretetteljes együttérzést, a bölcsességet és az erőt.

Petovári Anna

² WEÖRES Sándor, *Szembe-fordított tükrök*, In: Uő., *A teljesség felé*, Helikon, Bp., 2015.

³ HAMVAS Béla, *A láthatatlan történet*, Akadémiai Kiadó, Bp., 1988.

Még egy szó A kulcsról - egy műértelmezés folytatása

Ez a dolgozat egy korábbi, a Bon-BOM-ban megjelent írásom gondolatmenetét szeretné folytatni, mely Kosztolányi Dezső *A kulcs*¹ című novelláját elemezte. Ez az interpretáció a korábbi gondolatfolyamatot ott veszi fel ismét, amikor Takács főnöke belép az illetékosztály szobájába, és beszélget Pistával. A szigorú apa, aki mindent megtett annak érdekében, hogy továbbra is fenntartsa hatalmi pozícióját fia előtt, nehéz helyzetbe kerül, amikor főnöke megjelenik az illetékosztály szobájában. Ekkor Takács csöppen fia megalázott helyzetébe, s elveszti azt a szerepet, amikor nem lehet vele „tréfázni”. Az illetékosztály viselkedését Takács átveszi Pistától. Tisztességtudóan felel a felette álló úrnak:

„– Parancsoljon, méltóságos uram. (...) – Azonnal, méltóságos uram – elvadozott Takács.”²

¹ Ez az elbeszélés Kosztolányi kései írásai közé tartozik, 1932-ben keletkezett. *A kulcs* a *Tengerszem* (1936) kötet *Végzet és veszély* ciklusában kapott helyet. A novella egy egyszerű, életszerű cselekményt mesél el. Egy tízéves kisfiú, Takács Pista bemegy a hivatal illetékosztályára Anyja küldte be, hogy elkérje a kamrakulcsot. A kisfiú néhány perc bolyongás után, Szász bácsi segítségével megtalálja az illetékosztályon apját. Megkapja a kamrakulcsot, beszélget apja főnökével, és hazamegy.

² KOSZTOLÁNYI Dezső, *A kulcs*, In: *Kosztolányi Dezső összes novellái II.*, jegyz. Réz Pál, Osiris, Bp., 2007, 255.

A hatalom előtt még máshogy is beszél fiáról, mutatva ezzel, hogy milyen jó apa. Hogy mindez csak kényszerből történik, mutatja rövid a jelenet elbeszélésének ideje. Takács sietve hazaküldi fiát:

„– Elbeszélgettünk a fiával – újságot-ta Takácsnak, mosolyogva.– Kedves, értelmes fiúcska. Úgy látszik, jó tanuló is.

– Igen, méltóságos uram – lelken-dezett Takács –, iparkodó, szorgalmas gyermek – és fiára pillantott.

– Most siess haza, fiacskám, édesanyád vár – és átölelte, megcsókolta. – Szervusz, Pistukám.”³

Pista apja főnökét nem tekinti hatalomnak. Amikor beszélget vele, illedelmesen és bátran válaszol a kérdésekre, „csengő hangon”, egyenes testtartással. Pista számára továbbra is Takács a leg-hatalmasabb úr, a távozáskor mélyen meghajol, először apja előtt. Zavarát egyedül csak pirulása árulja el.

Miközben Pista elhagyja a hivatalt, a távozás után, útközben kibontakozik lelkében az illetékosztályon törtétek lélektani hatása, mindezt a narrátor szólama részletesen feltárja. A hivatalból való távozás elbeszélésekor a narráció tempója felgyorsul. A hivatali osztályból a portáig vezető út leírása is leegyszerűsödik: a környezetleírás

³ Uo., 254–257.

használt jelzők már nem degradáló jellegűek. A narrátor által elbeszélte belső monológban már látható válik Pista tudatában a hivatalban történet értelmezése és a korábbi hiedelmek átértékelődése.

„«Pistukám» – tűnődött. Miért hívott így? Otthon sohasem nevez így. Aztán arra gondolt, hogy az íróasztala a falnál áll, egész hátul, a sarokban, s olyan kicsike, de azért nagy, nagyobb, mint a főnök, legalább egy fejjel nagyobb.”⁴

A történetek értelmezése révén a narrátor nem alkot ítéletet, Pista tudatában az átértékelt gondolatok csak a fiú érzelmei szintjén nyilvánulnak meg.⁵ Mindaz, ami Pistában eddig élt apja hivatali munkájáról, apja tekintélyéről, az a hivatali világgal való szembesülés után megkérdőjeleződik. Az illetékosztály zárt szobájába való belépéssel Pista édesapjának valódi mivoltát ismerheti meg. Lelepleződik az apa titka. Mindez érzelmi szinten fejeződik ki a kisfiú sírásában. Érzelmi feldúltsága mutatkozik meg abban is, ahogy a portásnak válaszol, most már nem az az illedelmes kisfiú, aki távozáskor elköszönne a portán álló embertől. Hasonló érzelmek nyilvánulnak meg a távozás leírásának képeiben is:

„A sarkon megtörölte könnyektől csorgó arcát. Aztán szaladt-szaladt, a kulccsal a kezében, hazáig.”⁶

Pista sírása Vasy Géza értelmezése szerint „felszabadító jellegű”.⁷ A kulcs által az eddig tiltott hivatali világ, s benne a felnőtt világ hierarchikus, szigorú rendje megismerhetővé vált. Pista sírása így a komor felnőtt világgal való szembesülés traumatikus kifejeződése. Joggal állítja Vasy, hogy az apának elsősorban önmagával és a hivatallal van baja. Takácsnak a saját tekintélyét kell megvédenie fia és a főnöke előtt. Pista sírása ebből az élményből fakadó feszültség levezetése.

A hivatal világgal való szembesülés közben elvész Pistában mindaz, amit a hivatalról és apja munkájáról hitt. A kisfiú az illetékosztály szobájában szembesül azzal, hogy apja korábban tekintélyesebbnek hitt hivatali pozíciója helyett valójában a hivatal hierarchikus világának legalsó lépcsőfokán áll.

Kovács T. Klaudia

⁴ Uo., 257.

⁵ „Arca és füle égett. Szorongatta izzadt kezében a kulcsot. Boldog volt, zavart, nyugtalan és riadt.” Uo., 257.

⁶ Uo., 257.

⁷ VASY Géza, *Kosztolányi Dezső, A kulcs*, In: *Huszonöt nagyon fontos novella. Művek és műelemzések*, szerk. BORBÉLY Sándor, 1997, 244.

„Megütik az embert, és nem fáj”

Vagyis nem az ütés fáj, hanem az, hogy nem tud az ember segíteni a társán. Pedig szeretne, mert kölcsönösen szeretik egymást. De a másik nem tud felülemelkedni saját hibáin, jellemgyengesége mindkét embert boldogtalanná teszi... Talán erről szól leginkább Molnár Ferenc mélyen érzékeny alkotása, a *Liliom*.

Az 1909-es hazai bemutatón megbukott, 1921-ben a Broadway színpadán óriási sikert aratott. Készült belőle rádiójáték és musical is (utóbbi Rodgers–Hammerstein világhírű alkotásaként, *Carousel* címmel). Olyanok játszották a drámát, mint Burgess Meredith és Ingrid Bergman. Itthon is sok bemutatót élt meg, bennem a Kaszás Attila és Eszenyi Enikő

főszerepével készült színházi felvétel elevenen él. Most a szerző egykori „otthonában”, a Vígszínházban láthatjuk ifj. Vidnyászky Attila rendkívül letisztult rendezésében.

Molnár Ferenc tragédiája alcíméül a műfajt adja meg: külvárosi legenda. Liliom a szegény, lezüllött városi negyedben nevelkedett, és az ottani társadalmi létezhalmazzal alkalmazkodva él. Első találkozás után beleszeret egy cseléd-lányba, Julikába. Liliom munkaadója, Muskátné féltékeny a lányra, ezért Liliomot elbocsátja, és Julika is hasonló sorsra jut: elveszti az állását. Hollunderné fogadja be őket, nála élnek igen rossz körülmények között. Liliom szereti Julikát, mégis rosszul bánik vele: sokszor kiabál, sokszor kezét emeli rá.

Hajduk Károly és Eszenyi Enikő a *Liliomban* (kép: Dömölky Dániel)

Julika időközben terhes lesz, ami Liliom számára is nagy öröm, és elhatározza, hogy leendő családapához méltóan gondoskodik a családjáról. A bűnöző barátjával, Ficsúrral együtt próbál pénzt szerezni, de ez tragédiába torkollik: Liliom lebukik, és öngyilkos lesz. Julika barátnője, Marika és annak férje segítségével neveli leányukat, és örökre a halott Liliom után vágyódik.

Liliomot és Julikát valami megfoghatatlan érzés mélyen összeköti: ez az igaz szerelem. Liliom hirtelen dühe és önfegyelemhiánya miatt nem élvezheti a szerelem gyümölcsét, közös gyermeküket. Ez az ő büntetése, és persze az örök lelkiismeret-furdalás. A darab csúcspontja Liliom öngyilkossága, amely a mennyben játszódó kihallgatáson oldódik fel, Liliom büntetése után lidércként meglátogathatja a családját, hogy jóvá tehesse a hibáit. Liliom számára itt derül ki, hogy Julika halála után is mélyen szereti őt, és a cselédlány megbocsátott neki, leányukat úgy nevelte, hogy felnézzen néhai apjára. Julika jósága így hat vissza a nevében is ártatlan, valójában csak sodródó, és lényénél fogva „jó” Liliomra. Julika hiába próbálja, nem tudja Liliomot megmenteni önmagától és a haláltól, de a szeretetbe vetett kitartó hitével bizonyítja, hogy ők örökre összetartoznak, a halott Liliom lelkének ezzel megbékélést ad.

A címszereplő-hintásfiút Hajduk Károly játssza, minden érzelmét kristálytisztán fejezi ki. A Julikát játszó

Szilágyi Csenge a tehetetlen szeretet megtestesülőjévé válik a darabban. Muskátné szerepében Eszenyi Enikőt hol megmosolyogjuk, hol sajnáljuk magánya és Liliomba vetett szerelme miatt. Waskovics Andrea Marikája és Zoltán Áron Hugója ellentéte a szerelmespárnak, a köztük lévő viszony olykor mulatságos, mégsem mintaértékű. Orosz Ákos Ficsúrt játszik, aki „elkötelezett” minden bűncselekmény mellett. A kegyetlennek tűnő, belül mégis odaadó Hollundernét Bandor Éva játssza.

Bagossy Levente visszafogott díszlete nagy teret ad, amelyben valóban elhagyottnak tűnnek a hősök. Az angyalok kara felülről ereszkedik a színpadra, egyikük pedig a nézők felett lógva repked egész szünetben – így válik a színpad teljes univerzummá. A rendező, ifj. Vidnyánszky Attila a felhasznált széles eszköztárát visszafogottan, ízlésesen használja. Mester Dávid zenéje hozzáillik a korhangulathoz, és folyamatos viszonyban van a történetekkel is: egyszer aláfestő zeneként jelenik meg, máskor szinte fülsüketítve, mindent elnyomva csendül fel. Talán azért, hogy ne csak Julikának fájjon valami, hanem a nézőknek is. Már, ha igazán fáj – mert ahogyan Julika mondja lányának: van, amikor „megütik az embert, és nem fáj”. Vagyis nem az ütés fáj...

Blankó Miklós

Megemlékezés Oliver Mtukudziról

A Kossuth Rádió „Harminc perc alatt a Föld körül” című adásába készített műsorszámom szövegvégye

Borvacsora, lány jazz... Gondolodtunk már azon, honnan származik ez a muzsika? Nem kell rajta gondolkozni: tudjuk, rávágjuk, hogy Amerikából. Ez azonban csupán részben igaz, hiszen afrikai bevándorlók amerikai leszármazottai tették nagygyá ezt a műfajt.

Az afrikai jazz kissé más, mint az általunk klasszikusnak nevezett jazz-zene. A jazz afrikai gyökereit számos zenész alkalmazta, alkalmazza ma is. Egyikük azonban örökre elment. Zimbabwe és Afrika ismert és elismert zenésze; Oliver Mtukudzi több mint négyévtizedes karrierje után idén januárban örökre távozott az élők sorából.

Az afrikai kontinens déli részén, Botswana és Mozambik között található Zimbabwe, mely területe négyszerese hazánkénak. A tizenhatmillió lakosságú országnak pontosan tizenhat hivatalos nyelve van, amely még heterogén, többnyelvű nemzetek között is ritkaságszámba megy. Zimbabwe nem rendelkezik tengerparttal, ellenben nagyon gazdag az állatvilága. Itt található a Föld legszélesebb vízése, a Viktória-vízesés, vagy ahogyan a helyiek nevezik: Mosi-oa-Tunya, amely nagyjából ennyit tesz: 1mennydörgő gözölgés. Ebben az országban látott

napvilágot 1952-ben Oliver Mtukudzi, az afro-jazz legenda. Nem csupán zenével foglalkozott, emberi jogi harcos is volt: ő volt az UNICEF Dél-Afrikáért felelős nagykövete.

Húszéves korától kezdve zenélt, egészen haláláig. Művészneve és beceneve Tuku volt, amely vélhetően vezetéknevéből származott. Karrierjét 1977-ben kezdte, amikor zenekarával először lépett fel a Club Mutangában, amely akkoriban az egyetlen olyan klub volt, amely beengedte a fekete lakosokat. Mtukudzi sosem írt politikai indíttású dalokat, azonban rengeteg zene-száma szólt az emberek problémáiról, szenvedéseiről. Szerette az embereket, a népét, szíven viselte az elesettek sorát. 1983-ban kiadott slágere, a *Neria*, egy asszony történetét dolgozza fel, aki a helyi kulturális normák miatt férje halála után nem örökölhette semmit. Az esetet egy film is feldolgozza, melyben a zenész szintén szerepet vállalt: a mozifilm a mai napig Zimbabwe legnagyobb bevételű filmalkotása.

Hazája a nemzet művészt látja benne, 1980-ban írta meg, majd adta elő országának új „himnuszát”: az *Ishe Komborera Afrika – Isten, áldd meg Afrikát* – című számot. A dal Zimbabwe függetlenségének megünneplésére íródott.

Tuku egyébként több nyelven énekelt, anyanyelvén kívül – amely a shona nyelv volt – angolul, és még egy Zimbabwében beszélt nyelven, a ndebele nyelven. Számos hagyományos zenei stílust ötvözött, ezzel sajátos hangzást adva zenéjének, melyet Tuku-zenének neveztek rajongói. Élete során több nagyközönséges koncertet is adott, nem csupán hazájában, de az Egyesült Királyságban, Kanadában, ahogy az Egyesült Államokban is.

Oliver Mtukudzi élete során több mint hatvan albumot adott ki, a legutolsót tavaly, 2018-ban. Az album címe *Hana*, vagyis *Aggodalom*.

Egy ismerőse a temetésén azt mondta, hogy Tuku egész életében azt csinálta, amit szeretett: történeteket mesélt. Költőnek vélte magát, aki a zene kíséretével, segítségével fejezte ki magát.

A januárban elhunyt világhírű zenesznek öt gyermeke és kettő unokája van, akik a remények szerint továbbviszik édesapjuk örökségét: kettő gyermeke már most hivatásos zenész.

Az afrikai zene és kultúra emblematikus zenésze, Oliver Mtukudzi 2019. január 23-án hunyt el Zimbabwe fővárosában, Hararében. Nyugodjék békében!

Márta Renátó

nka

Kemény István: Fel és alá az érdrageti állomáson

A gazban román cigarettás doboz
és bánat a szívben,
leszegett fej, erős napsütés,
még mindig fiatalnak látszom.

Az ilyen alakokat hogy megvettem,
az ilyen figurákat hogy sajnáltam,
mert azt mondták, nincs már itt semmi,
nincs bizony, bezzeg valaha.

Harminc éve helyes kis állomás volt,
telente fűtött váróterem, kint fehér
murva és piros-fehér padok,
sok hosszú szerelvény, egész mondat.

Most földig rombolt épület,
betonperon, a gazban cigarettás
doboz és pontatlan
érzés a szívben.

Régen azt hittem, el kell engedni
avulni, kopni, ami el akar,
el is engedtem, hiba volt,
most jönnek vissza tönkremenneve, sorban,
de hát én ugyanaz maradtam.

Az ilyen alakokat hogy megvettem,
az ilyen figurákat hogy sajnáltam,
mert azt mondták, meglátod, te is ilyen le-
szel,
ilyen leszel, bizony, mert a jellem
a bűdös életben meg nem változik.

Közben ráérősen,
mintha győztes csatából érnének ide,
örök vesztes külsejű emberek
szállingózzák végig a peront,
kis ácsorgások, föl-le séták,
cigaretták, sok kis kevés idő.

Az ilyen alakokat hogy megvettem,
az ilyen figurákat hogy sajnáltam,
azt mondtam, csúfak és prolik,
azt mondtam, várakozók.

Most földig rombolt önerzet,
széttaposott cipő, borosta, bánat,
egy szinte véletlen arany karóra,
leszegett fej és félrevelt múlt.

A múlt, ha nem múltnak nevelték,
kamaszkorától csak bosszút áll, mert
mindennap így szól egy szép napon:
„nézz rám: az érdrageti állomás voltam
egykor. És most is csak az vagyok.
Mondjad, mi érdekel.
A bogaras bácsi meghalt.
Szétnyílt tenyeréből
a szarvasbogár elrepült.
A jövő már keményebb dió.”
És ezzel vállalt von a múlt.

A hangosbeszélő viszont beszélni kezd,
mint a kisebb testvér, ha szóhoz jut ő is,
és jövőt ígér: egy vonatot.

Az ilyen alakokat hogy megvettem,
az ilyen figurákat hogy sajnáltam,
mert azt mondták, ők csak egy kis
pont ugyan, de az is jobb, mint a semmi,
és hogy változnak az idők.

Szomorkás csönd lesz, mert ugyanazt
szégyelli megkérdezni a gaz és
a szív és a román cigarettás doboz:
ugyan mivé?

És vonat jön, mint a menetrendben,
egyszer csak itt áll, és elvisz innen,
rövid szerelvény, hiányos mondat,
leülök, nézek, mint az ablak.
Ugyan mivé.

Nem sajnálok és nem vetek meg,
cél akarok és könnyű lelket,
ha együtt nem megy, jó úgy, ahogy van:
zengő érc fölött, személyvagonban.
De nem tudom.

forrás: <http://ujnautilus.info>